

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

³⁹
N³⁹ ŚWIĘTOKRZYSKIE

1. Obiekt ^{5/1}

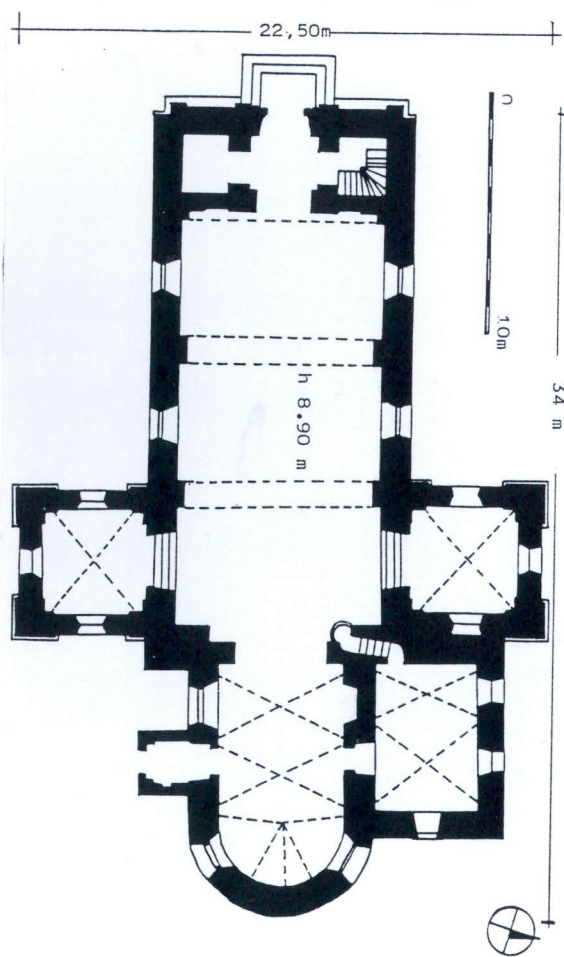
KOŚCIÓŁ PAR. P.W. ŚW.JÓZEFA OBLUBIEŃCA N.M.P.

2. Czas powstania
1637 r.

3. Miejscowość
B I E L I N Y

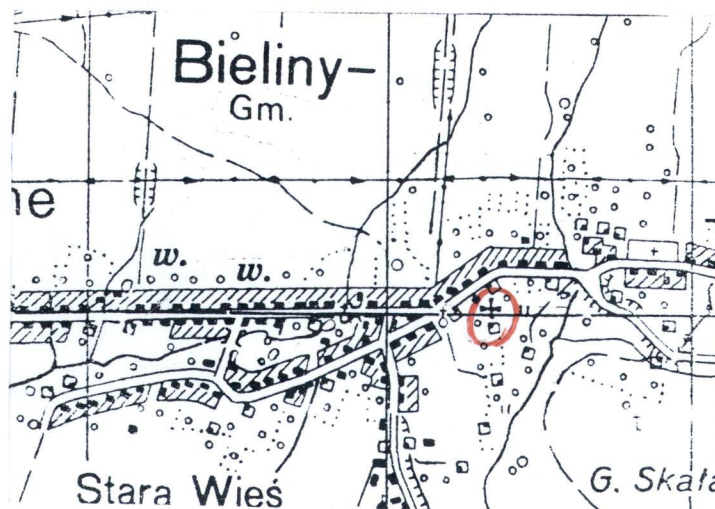
11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Rzut kościoła par.

Widok kościoła od strony pn.

Orientacja - skala 1 : 25 000

4. Adres
26-044 Bieliny

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo świętokrzyskie
powiat kielce
gmina Bieliny

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 31.XII.1998

województwo kieleckie
gmina Bieliny

8. Właściciel i jego adres
Parafia rzym.-kat. w Bielinach
26-044 Bieliny
ul.Żeromskiego 12

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 285 data 15.02.1967 r.
61 2 31.10.1994

Wzniesiony w 1637 r. z fundacji biskupa Jakuba Zadzika, konsekrowany w 1643 r.

W pocz. XIX w. kościół ten miał oszkarpowane elewacje, wnętrze oświetlone tylko sześcioma oknami i posadzkę kamienną. Przy nim stały dwie kruchty - frontowa pełniła funkcję dzwonnicy i boczna a także zakrystia od strony pn. Drzwi były ujęte w obramienia z ciosów kamiennych. Dach kryty gontem wieńczyła sygnaturka.

Ok. 1838 r. obiekt przebudowano. Rozebrano zniszczoną kruchtę - dzwonnice i część ścian nawy, zbudowano jej nowe partie zach. i fasadę. Pisano o kościele, że jest "...od połowy, od kaplic z frontu nowo przybudowany". Dach pobito blachą żelazną i położono nową posadzkę.

Na planie w aktach Dyrekcji Ubezpieczeń z 1848 r. kościół jest już tak rozplanowany jak obecnie.

W 2 poł. XIX w. nadbudowano podobno zakrystię o stryszek i zapewne wystawiono od nowa kruchtę boczną. Po II wojnie światowej rozebrano sygnaturkę na dachu nad nawą.

Styl - kościół wczesnobarokowy, przebudowany w XIX w. z klasycyzującą fasadą/.

Sytuacja - kościół par., orientowany, po stronie wsch. wsi Bieliny. Usytuowany na wzniesieniu, nad zakrętem drogi Kielce - Ostrowiec Świętokrzyski, pośrodku ogrodzonego placu.

Materiał i konstrukcja - murowany z kamienia i cegły, cały obustronnie tynkowany. Sklepienia kamienne: w prezbiterium, zakrystii i dwóch kaplicach - krzyżowo-kolebkowe, w czterech przęsłach nawy - żaglaste na gurtach, w kryptach pod kaplicami - kolebkowe, o łukach odcinkowych /wnętrza krypt niedostępne/. W podchórzu - strop Kleina, w kruchcie pd. - drewniany belkowy, odeskowany, z wyprawionym sufitem. Wieżby drewniane - nowa nad głównym korpusem, kleszczowo-płatwiowa; pobicia dachów z blachy /dachówkopodobnej i gładkiej/. Nowa sygnaturka obita blachą miedzianą. Okna przeważnie metalowe pojedyncze, wielokwaterowe. Drzwi drewniane, główne dwuskrzydłowe deskowe, jednostronnie opierzone deseczkami w romby, nabite ćwiekami. Schody na chór od drewniane dwubiegowe. Z kamienia: portal główny i dwa we wnętrzu prezbiterium a także obramienie wsch. okienka zakrystii.

Rzut - kościół jednonawowy. Nawa w kształcie wydłużonego prostokąta o czterech przęsłach. Do niej, od wsch. przylega także węższe dwuprzęsłowe prezbiterium zamknięte półkolistą apsydą. Po stronie pn. prezbiterium - prostokątna zakrystia zaś od pd. - prawie kwadratowa, mała kruchta boczna. Przy wsch. przęsle nawy dwie symetrycznie usytuowane kwadratowe kaplice, zaś zachodnie, węższe od pozostałych, mieści na piętrze - chór muzyczny; w podchórzu, po bokach wąskiego korytarzyka - schowek i schody na chór.

Bryła - w głównym korpusie ukształtowana symetrycznie. Jego człony: nawa, prezbiterium i bliżnie kaplice - o ścianach równej wysokości, prostopadłościennych /tylko prezbiterium zamknięte półkolistą/. Dachy nad nimi dwuspadowe o jednej wysokości, nad nawą od zach. z wystającą edikulą fasady, nad prezbiterium od wsch. zakończony półstożkowo. W miejscu skrzyżowania kalenic dachu nawy z kalenicami daszków kaplic - sześcioboczna smukła wieżyczka na sygnaturkę. Dach nad prezbiterium nieco tylko węższy niż nad nawą. Przy prezbiterium dwie przybudówki - od pn. zakrystia pod dachem pulpityowym a od pd. mała kruchta pod - dwuspadowym.

Elewacje - wszystkie otynkowane. Ściana szczytowa nawy /fasada/ z wydzielonym cokołem, przysłonięta nieco tylko węższym i niższym pozornym ryzalitem. Lico ryzalitu trójosiowe, dwukondygnacyjne rozczłonkowane czterema pilastrami przerywającymi gzyms działowy. Głowice pilastrów wspierają masywne doryckie belkowanie, nad którym ogzymsowany trójkątny fronton. W dole, na osi, prostokątny otwór drzwiowy ujęty w także obramienie zwieńczone odcinkiem belkowania. Po bokach flankują go lizeny, nad którymi gieruje się odcinek gzymsu działowego. Nad gzymsem półokrągły otwór

c.d. wkładka nr 1.

14. Kubatura 5. 938,2 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 500 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne sakralne	17. Użytkowanie obecne sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> - w 1974 r. została opracowana ekspertyza dot. stanu technicznego kościoła, autorstwa J. Teligi i J. Fabiańskiego, - w 1975 r. przebudowano podest chóru muzycznego /drewniany strop zastąpiono stropem Kleina, zbudowano też nowe schody drewniane na chór muzyczny /- zgodnie z projektem T. Rutczyńskiego, - w 1995 r. J. Słoń opracował opinię dot. stanu technicznego kościoła, - w 1996 r. T. Olejniczak sporządził projekt wymiany konstrukcji dachu na kościele wraz z wymianą pokrycia. W ramach prac wzmocniono ściany zbrojonym wieńcem ze ściągami, oczyszczono sklepienia i po odgrzybieniu ocieplono wełną mineralną, spękania sklepień wypełniono cementem pod ciśnieniem, rozebrano starą więźbę krokwiowo-płatwiową z jętkami i dwoma stolcami i wykonano nową nad głównym korpusem kościoła, położono pokrycie z blachy dachówkopodobnej, - w 1998 r. J. Cedro i J. Słoń opracowali projekt odbudowy sygnaturki na kościele. Zamierzenie to zostało zrealizowane w 1999 r. 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <ul style="list-style-type: none"> - fundamenty i ściany w przyziemiu zawilgocone /brak izolacji poziomej i pionowej/, - tynki zużyte z licznymi zaciekami, we wnętrzu zawilgocone do ok. 1 m wysokości, - na sklepieniach, w niektórych miejscach widoczne ustabilizowane spękania, - więźba w stanie bardzo dobrym, - pokrycie dachów nowe, szczelne /z wyjątkiem dachu zakrystii pokrytego starą blachą gładką/, - stolarka drzwiowa i ślusarka okienna w stanie dobrym, - wyposażenie w stanie dobrym, - izolacje w stanie dobrym /kościół jest remontowany etapami - od 1996 r./	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Kościół w trakcie remontu: <ul style="list-style-type: none"> - reperacje tynków, - eliminacja zawilgocenia fundamentów i przyziemia kościoła. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Diecezjalne w Kielcach . Akta konsystorskie parafii Bieliny, 1802-1844, sygn. PB-6/1, Akta konsystorskie parafii Bieliny, 1846 - 1938, sygn. PB-6/2; Archiwum Państwowe w Kielcach, Akta Dyrekcji Ubezpieczeń, sygn. 1122, s. 53 i n. /tamże na s. 53 rzut kościoła, rys.J.Nartowski/.

22. Bibliografia

J.Wiśniewski, Dekanat opatowski, Radom 1907, s.15 i n.
Katalog zabytków sztuki w Polsce, T.III.Województwo kieleckie, z. 4 .Powiat Kielecki, Warszawa 1957 , s. 2.
Corpus Inscriptionum Poloniae, T. I pod red. J. Szymańskiego, z. 1, Kielce 1975, s. 41 i n.

23. Źródło ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Rysunek kościoła par. w Bielinach w publikacji J.Wiśniewskiego, Dekanat opatowski, Radom 1907, s. 15.

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Anna Adamczyk IX 1999 r. *Anna Adamczyk*
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki mgr Anna Adamczyk IX 1999 r. *Anna Adamczyk*
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. mgr Anna Adamczyk IX 1999 r. *Anna Adamczyk*
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów WO.SOZ.Kielce

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwisko wypełniających)

27. Załączniki

wkładka nr 1- 2.

1. Miejscowość B I E L I N Y	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół par. p.w.św.Józefa ...	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. p.13, dokumentacja fotograficzna.
---------------------------------	--	--

c.d.p.13/opis.../

Po bokach flankują go lizeny, nad którymi gieruje się odcinek gzymsu działowego. Nad gzymsem półokrągły głąb przeświet, w takimż obramieniu, wypełniony witrażem. Po bokach - na skrajnych osiach - wąskie zaokrąglone wnęki otwarte arkadami, w których całopostaciowe rzeźby śś. Piotra i Pawła. Pod niszami - dwie nieczytelne tablice inskrypcyjne. Szczyt ściany nawy, nad ryzalitem, ścięty ogzysowaną podstawą, nad którą wieńcząca ją edykula, w formie spłaszczony wieżyczki, prostopadłościenną, z trójkątnym szczytem pod daszkiem dwuspadowym. Wszystkie ścianki edykuli opasane gzymsem działowym, - szczytowe ukształtowane identycznie, rozczłonkowane pojedynczą wnęką na osi, nad gzymsem przeprute półkolistym prześwietem. Pozostałe elewacje głównego korpusu, z otworami okiennymi nawy, prezbiterium i kaplic - arkadowymi, pod łukami odcinkowymi, ze ścianami zwieńczonymi gzymsem podokapowym. Ściany boczne nawy ukształtowane symetrycznie, dwuosiowe. Elewacje obu kaplic identyczne, opięte na narożach lizenami /na bazach i cokołach/, nad którymi gieruje się gzyms wieńczący, przeprute na osiach pojedynczymi otworami okiennymi. Trójkątne frontony ścian szczytowych kaplic - ogzysowane. Ściana pd. prezbiterium, z dobudówką niskiej kruchty, przepruta tylko jednym otworem okiennym, zaś północna prawie całkowicie przysłonięta - zakrystią. W zaokrąglonym zamknięciu prezbiterium symetrycznie rozmieszczone dwa otwory okienne. Ściana pn. zakrystii zwieńczona gzymsem podokapowym, przepruta dwoma prostokątnymi otworami okiennymi; w - szczytowej, też dwa okna, z których dolne ujęte w prostokątne profilowane obramienie. Ściany i trójkątny szczyt kruchty bocznej - ogzysowane. Całość wieńczy smukła wieżyczka na sygnaturkę usytuowana w miejscu skrzyżowania kalenic dachów kaplic i nawy, z arkadkową latarnią pod cebulastym hełmem.

Wnętrze - jednonawowe. Prezbiterium, nawa, dwie kaplice oświetlone oknami arkadowymi, pod łukami odcinkowymi /tylko okienko zach. nawy - półkolistę/. Prezbiterium prostokątne, dwuprzęsłowe, zamknięte półkolistą apsydą, sklepienie kolebkowo-krzyżowe, ozdobione sztukateriami w formie rozet. Otwory okienne rozmieszczone po parze z każdej strony, symetrycznie /tylko jedno okienko pn.-zabliendowane/. Również dwa otwory drzwiowe z zakrystii i kruchty bocznej, prostokątne, usytuowane w bocznych ścianach, naprzeciw siebie. Otwór tęczyowy ostrołukowy. Nawa prostokątna, czteroprzęsłowa oświetlona symetrycznie rozmieszczonymi otworami okiennymi, po parze z każdej strony i jednym **zad** chórem muzycznym. Sklepienia żaglaste na gurtach spływające na pilastry rytmicznie opinające ściany. W pierwszym przęśle od wsch., po bokach, identyczne symetrycznie usytuowane wysokie otwory wejściowe do kaplic /pod łukami odcinkowymi/, poprzedzone schodkami. Przy otworze tęczyowym - słupy murowane w narożnikach /równe wysokości pilastrów zwieńczone gzymsami. W ostatnim zach. przęśle nawy, węższym od pozostałych, chór muzyczny, z prostą, prostokątnie wyłamaną na osi balustradą. Pod chórem, analogicznie wyłamana ściana przepruta pośrodku prostokątnym otworem wejściowym. Kaplice kwadrato-we /od pd. - p.w. Matki Boskiej, od pn. - p.w. Przemienienia Pańskiego/, identyczne, z posadzką na poziomie wyższym niż w nawie, jednoprzęsłowe, sklepienie krzyżowo-kolebkowe, ze szwami bogato zdobionymi sztukaterią /wazony, wole oczy itp./. Ściany opięte pilastrami, nad którymi gieruje się opasujące je belkowanie. Każdą kaplicę oświetlają trzy otwory okienne rozmieszczone na osiach ścian.

Wkładkę założył: mgr. Anna Adamczyk IX 1999 r.

(imię, nazwisko, data)

WO.SOZ.Kielce

Miejsce przechowywania negatywów:

VERTE !

Wyposażenie - sześć ołtarzy drewnianych późnobarokowych, klasycyzująca drewniana ambona i także oprawa chrzcielnicy.

Instalacje - elektryczna i odgromowa.

Widok na wnętrze prezbiterium.

Widok na ścianę tęczową.

Widok na wnętrze kaplicy Przemienienia Pańskiego.

1. Miejscowość

BIELINY

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kościół par.

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Dokumentacja fotograficzna i plan sytuacyjny zespołu.

Fragment ściany bocznej nawy
/po stronie pn./.

Widok na chór muzyczny.

Wejście do kaplicy pd.
p.w. Matki Boskiej.

VERTE !

Wkładkę założył: mgr. Anna Adamczyk IX 1999 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WO. SOZ. Kielce

VERTE !

Widok na fasadę kościoła
/od strony zach./.

Widok na zakrystię
/od strony wsch./.

